

PATVIRTINTA
Rokiškio rajono savivaldybės mero
2023 m. liepos 12 d.
potvarkiu Nr. MV-188

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ TURTO IR ĮSIPAREIGOJIMŲ NUVERTĖJIMO FINANSINĖS APSKAITOS TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 Rokiškio rajono savivaldybės administracija ir biudžetinės įstaigos (toliau – Įstaiga) kiekvienų finansinių metų pabaigoje atliekant metinę inventorizaciją, arba esant poreikiui Įstaigos vadovo įsakymu sudaryta komisija nustato, ar yra požymių, kad ilgalaikis materialusis turtas gali būti nuvertėjęs.

2. Jei ilgalaikis materialusis turtas atitinka bent vieną iš vidinių ar išorinių 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ nurodytų turto nuvertėjimo požymių, komisija turi įvertinti ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamąją vertę. Ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamoji vertė –ilgalaikio materialiojo turto grynoji realizavimo vertė arba jo naudojimo vertė, ta, kuri yra didesnė.

3. Atsiperkamąją vertę apskaičiuoja Įstaigos vadovo įsakymu sudaryta komisija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po inventorizacijos aprašo-sutikrinimo žiniaraščio ar kito dokumento pateikimo. Ilgalaikis materialusis turtas, kurio grynoji realizavimo vertė viršija likutinę vertę, nuvertėjimas neregistruojamas. Skirtumas tarp ilgalaikio materialiojo turto likutinės vertės ir ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės yra ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo suma.

4. Jeigu atsitikus tam tikriems įvykiams Įstaiga dėl tam tikrų aplinkybių visiškai negali naudoti ilgalaikio materialiojo turto savo veikloje ir negali jo realizuoti, turi būti apskaičiuotas ir užregistruotas 100 procentų nuvertėjimas, lygus ilgalaikio materialiojo turto likutinei vertei. Nuvertėjimas turi būti apskaičiuotas ir užregistruotas tą ataskaitinį laikotarpį, kurio metu ilgalaikis materialusis turtas pripažintas netinkamu naudoti veikloje.

5. Duomenys apie ilgalaikį materialųjį turtą, kurio atsiperkamoji vertė mažesnė nei likutinė vertė, įtraukiami į nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažymą.

6. Įstaigos vadovo patvirtinta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažyma (Rokiškio rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų ilgalaikio materialiojo turto finansinės apskaitos tvarkos apraše) turi būti pateikta už finansinę apskaitą atsakingam Įstaigos darbiotojui ne vėliau kaip per 7 darbo dienas po inventorizacijos ar ilgalaikio materialiojo turto apžiūros pabaigos, jei ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimas vertintas ne inventorizacijos metu.

7. Remiantis pateikta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažyma, finansinėje apskaitoje registruojamas ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimas ir pripažįstama ta pati finansavimo pajamų suma, jei ilgalaikis materialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų.

8. Jeigu ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimas buvo užregistruotas ankstesniais laikotarpiais, apskaitoje registruojamas tik nuvertėjimo skirtumas.

9. Nuvertėjimas yra nudėvimas per ilgalaikio materialiojo turto vieneto likusį naudingą tarnavimo laiką, mažinant pripažintas nusidėvėjimo sąnaudas ir finansavimo pajamas.

10. Ilgalaikio materialiojo turto apžiūros metu nustatoma, ar nėra požymių, kad anksčiau pripažintas nuostolis dėl ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo nebeegzistuoja ar sumažėjo. Jei tokių požymių yra, Įstaiga turi perskaičiuoti ilgalaikio materialiojo turto vieneto atsiperkamąją vertę.

11. Ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė gali būti didinama iki ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamosios vertės. Naujai apskaičiuota ilgalaikio materialiojo turto vertė negali būti didesnė nei likutinė vertė, kuri būtų buvusi nustatyta, jei ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvę pripažintos nuvertėjimo sąnaudos.

12. Remiantis Įstaigos vadovo patvirtinta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo panaikinimo pažyma, apskaitoje registruojamas ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo panaikinimas ir mažinamos pripažintos finansavimo pajamos.

13. Įstaigos vadovo patvirtinta ilgalaikio materialiojo turto vertės pokyčio pažyma (vertės pokytis skaičiuojamas tik žemei ir kultūros vertybėms) ne vėliau kaip per 5 darbo dienas pateikiama už finansinę apskaitą atsakingam Įstaigos darbiotojui ir registruojami ilgalaikio materialiojo turto vertės pasikeitimo įrašai

II SKYRIUS

NEMATERIALIOJO TURTO NUVERTĖJIMO ĮVERTINIMAS IR FINANSINĖ APSKAITA

14. Biudžetinės įstaigos kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje atliekant metinę inventorizaciją arba esant poreikiui Įstaigos vadovo įsakymu sudaryta inventorizacijos komisija (toliau – komisija) nustato, ar yra požymių, kad nematerialusis turtas gali būti nuvertėjęs. Jei nematerialusis turtas atitinka bent vieną iš vidinių ar išorinių 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ nurodytų turto nuvertėjimo požymių, komisija turi įvertinti nematerialiojo turto atsiperkamąją vertę. Nematerialiojo turto atsiperkamoji vertė – nematerialiojo turto grynoji realizavimo vertė arba jo naudojimo vertė, ta, kuri yra didesnė.

15. Atsiperkamąją vertę apskaičiuoja Įstaigos vadovo įsakymu sudaryta komisija ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po inventorizavimo aprašo-sutikrinimo žiniaraščio ar kito dokumento pateikimo dienos. Nematerialiojo turto, kurio grynoji realizavimo vertė viršija likutinę vertę, nuvertėjimas neregistruojamas.

16. Nematerialiojo turto likutinės vertės ir atsiperkamosios vertės skirtumas yra nematerialiojo turto nuvertėjimo suma.

17. Jeigu atsitikus kokiems nors įvykiams Įstaiga dėl tam tikrų aplinkybių visiškai negali naudoti nematerialiojo turto savo veikloje ir negali jo realizuoti, tokiam nematerialiojo turto vienetai turi būti apskaičiuotas ir užregistruotas 100 procentų nuvertėjimas, lygus nematerialiojo turto likutinei vertei. Nuvertėjimas turi būti apskaičiuotas ir užregistruotas tą ataskaitinį laikotarpį, kurio metu nematerialusis turtas pripažintas netinkamu naudoti veikloje.

18. Duomenys apie nematerialųjį turtą, kurio atsiperkamoji vertė mažesnė nei likutinė vertė, įtraukiami į nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažymą.

19. Įstaigos vadovo patvirtinta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažyma (Rokiškio rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų nematerialiojo turto finansinės apskaitos tvarkos apraše) turi būti pateikta Įstaigos darbiotojui atsakingam už finansinę apskaitą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, bet ne vėliau kaip per 7 darbo dienas po inventorizacijos ar turto apžiūros pabaigos.

20. Remiantis pateikta nuostolio dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo pažyma, apskaitoje registruojamas nematerialiojo turto nuvertėjimas ir pripažįstama ta pati finansavimo pajamų suma, jei nematerialusis turtas buvo įsigytas iš finansavimo sumų.

21. Jei nematerialiojo turto nuvertėjimas buvo užregistruotas ankstesniais laikotarpiais, apskaitoje registruojamas tik nuvertėjimo skirtumas.

22. Nuvertėjimas yra amortizuojamas per nematerialiojo turto vieneto likusį naudingą tarnavimo laiką, mažinant pripažintas amortizacijos sąnaudas ir finansavimo pajamas.

23. Nematerialiojo turto apžiūros metu nustatoma, ar nėra požymių, kad anksčiau pripažintas nuostolis dėl nematerialiojo turto nuvertėjimo nebeegzistuoja ar sumažėjo. Jei tokių požymių yra,

Įstaiga turi perskaičiuoti nematerialiojo turto vieneto atsiperkamąją vertę.

24. Nematerialiojo turto likutinė vertė gali būti didinama iki nematerialiojo turto atsiperkamosios vertės. Naujai apskaičiuota nematerialiojo turto vertė negali būti didesnė nei likutinė vertė, kuri būtų buvusi nustatyta, jei ankstesniais laikotarpiais nebūtų buvusios pripažintos nuvertėjimo sąnaudos.

25. Remiantis Įstaigos vadovo patvirtinta nuostolia dėl ilgalaikio turto nuvertėjimo panaikinimo pažyma, apskaitoje registruojamas nematerialiojo turto nuvertėjimo panaikinimas ir mažinamos pripažintos finansavimo pajamos.

III SKYRIUS

ATSARGŲ NUVERTĖJIMAS

26. Pagal kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinės dienos būklę atsargos, išskyrus strategines ir naliečiamąsias atsargas, nemokamai gautas atsargas, įvertinamos grynąja realizavimo verte. Grynoji realizavimo vertė nustatoma atsargoms, įtrauktoms į atitinkamą inventorizacijosprašą-sutikrinimo žiniaraštį. Jei atsargų grynoji realizavimo vertė yra didesnė už jų įsigijimo ar pasigaminimo savikainą, atsargų sąskaitų likučiai nekoreguojami.

27. Atsargos laikomos nuvertėjusiomis, jei atsargų grynoji realizavimo vertė mažesnė už jų įsigijimo savikainą. Tokiu atveju įsigijimo savikainos ir grynosios realizavimo vertės skirtumo suma registruojama atsargų nuvertėjimo sąskaitose, pripažįstant atitinkamo dydžio nuvertėjimo sąnaudas.

28. Atsargų įsigijimo savikaina mažinama iki grynosios realizavimo vertės, kai:

28.1. atsargos sugenda arba sugadintos;

28.2. atsargos visiškai ar iš dalies pasenusios;

28.3. pardavimo kaina sumažėjo.

29. Atsargų, naudojamų viešosioms paslaugoms teikti, rinkos kainų sumažėjimas lemia ir pačios paslaugos kainos sumažėjimą ir akivaizdu, kad suteiktų paslaugų savikaina viršys joms teikti naudojamų atsargų grynąją realizavimo vertę.

30. Jei atsargos nebuvo sunaudotos, perduotos ar parduotos ilgiau negu 12 mėnesių, materialiai atsakingi turėtų raštu nurodyti jų laikymo priežastis ir argumentus, kodėl laikomos atsargos. Jei argumentų nėra ar jie nepakankami, vadovaujantis atsargumo principu tokioms atsargoms turėtų būti apskaičiuotas nuvertėjimas nustatyta tvarka.

31. Užregistravus atsargų, kurios buvo įsigytos iš finansavimo sumų arba buvo gautos nemokamai, nuvertėjimo sąnaudas iš karto registruojamos finansavimo pajamos ir panaudotos finansavimo sumos.

32. Atsargų vertė mažinama iki grynosios realizavimo vertės pagal kiekvieną atsargų vienetą. Jeigu neįmanoma nustatyti vieno atsargų vieneto grynosios realizavimo vertės, panašūs ar susiję atsargų vienetai yra grupuojami pagal vartojamąsias savybes ar kitą pasirinktą požymį ir vertė mažinama kiekvienai vienetų grupei atskirai.

33. Atsargos, kurios yra laikomos numatant jas perduoti nemokamai ar už simbolinį atlygį, turi būti vertinamos įsigijimo arba pasigaminimo savikaina, bet ne grynąja realizavimo verte, t. y. jų nuvertėjimas nėra skaičiuojamas.

34. Išnykus aplinkybėms, dėl kurių buvo registruotas atsargų nuvertėjimas, grynoji realizavimo vertė nustatoma iš naujo, perskaičiuojamas atsargų nuvertėjimas ir registruojamas skirtumas tarp jo ir anksčiau registruoto atsargų nuvertėjimo, atitinkamai registruojant nuvertėjimo sąnaudų pasikeitimą.

35. Atsargos, kurių grynoji realizavimo vertė gali būti nustatyta tik užsienio valiuta, turi būti parodytos grynąja realizavimo verte nacionaline valiuta pagal nustatymo metu galiojusį Europos Centrinio banko nustatytą valiutos kursą.

IV SKYRIUS

IŠANKSTINIŲ APMOKĖJIMŲ IR GAUTINŲ SUMŲ NUVERTĖJIMO APSKAIČIAVIMAS

36. Sudarant finansinės būklės ataskaitą, vadovaujantis 17-uju „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ ir 22-uju VSAFAS „Turto nuvertėjimas“, išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų balansinė vertė apskaitoje turi būti mažinama įvertintų abejotinų gautinų sumų dydžiu, taigi balansinės sumos turi būti rodomos grynąja verte, atėmus nustatytas neatgautinas sumas. Gautina suma ir išankstiniai apmokėjimai registruojami 1zzzzzz-ose ir 2xxxxxx-ose sąskaitose ir nenurašomi tol, kol Įstaiga turi teisę į gautinas sumas ir paslaugas arba turtą pagal išankstinius apmokėjimus. Gautinos sumos ir išankstinio apmokėjimo nuvertėjimo sumos kaupiamos sąskaitoje – 2xxxxx3. Sąskaitų 2xxxxx3 likučiai visuomet yra kreditiniai. Užregistravus gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų nuvertėjimą, balansinė gautinų sumų ar išankstinių apmokėjimų vertė sumažėja, tačiau registravimo sąskaitoje 2zzzzzz1 išlieka įsigijimo savikaina.

37. Siekiant teisingai rodyti išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų vertę finansinės būklės ataskaitoje, išankstiniai apmokėjimai ir gautinos sumos rodomi grynąja verte, iš įsigijimo savikainos atėmus nuvertėjimą. Gryniosios vertės koregavimas nėra gautinos sumos nurašymas, nes Įstaiga neatsisako pretenzijų į šias sumas.

38. Įstaigos finansinėje apskaitoje atskirai skaičiuojamas kiekvienos gautinos sumos nuvertėjimas.

39. Išankstinių apmokėjimų nuvertėjimo požymiai nurodyti 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“, gautinų sumų nuvertėjimo požymiai nurodyti 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“. Vertinant, ar ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais pripažinti nuostoliai dėl išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų nuvertėjimo išnyko arba sumažėjo, turi būti atsižvelgiama į požymius, nurodytus 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ ir 22-ajame VSAFAS „Turto nuvertėjimas“.

40. Nustatant kiekvienos gautinos sumos ir išankstinio apmokėjimo balansinę vertę, kai nesilaikoma sutarties sąlygų, gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų senatis pradedama skaičiuoti nuo mokėjimo termino pabaigos, bet ne nuo sąskaitos faktūros išrašymo dienos.

41. Kiekvieno ketvirčio pabaigoje Įstaigos darbuotojas atsakingas už finansinę gautinų sumų apskaitą, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 5 darbo dienos kiekvienai gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų grupei parengia gautinų sumų senaties žiniaraštį (1 priedas), kurį tvirtina Įstaigos vadovas ir pasirašo Įstago vadovo įsakymu sudaryta komisija

42. Pasibaigus ketvirčiui, ne vėliau kaip iki kito mėnesio 10 darbo dienos, remiantis gautinų sumų senaties žiniaraščiais, pagal grupes, nurodytas (2 priedas), parengiami gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų vertės koregavimo žiniaraščiai, kurie pateikiami Įstaigos darbuotojui atsakingam už finansinę apskaitą, kuris privalo:

42.1. iki nurodyto termino peržiūrėti ir patvirtinti (arba koreguoti) gautinų sumų vertės koregavimo žiniaraščius;

42.2. gauti paaiškinimus ir susijusią dokumentaciją dėl mokėtojo (pirkėjo) mokumo nustatymo pagrindų;

42.3. esant papildomų įrodymų koreguoti nustatytą mokėtojo (pirkėjo) mokumą.

43. Įstaigos gautinų sumų koregavimo žiniaraščius pasirašo Įstaigos darbuotojas atsakingas už finansinę apskaitą ir tvirtina Įstaigos vadovas.

44. Apskaičiavus koreguotiną gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų vertę, ji yra palyginama su gautinų sumų nuvertėjimo likučiais balansinėse sąskaitose.

45. Jei remiantis gautinų sumų vertės koregavimo žiniaraščiu apskaičiuotas gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų nuvertėjimas yra didesnis negu balansinių 21xxxx3 – 22xxxxx3 sąskaitų likutis, registruojamos nuvertėjimo sąnaudos, lygios šiam skirtumui, pagal ketvirčio paskutinės dienos

būklę. Gautinoms sumoms, kurias registruojant buvo mažinamos Įstaigos pajamos ir užregistruotos sukauptos pervestinos sumos ir kurios turi būti pervestos į savivaldybės biudžetą ar kitam viešojo sektoriaus subjektui, Įstaiga registruoja gautinų sumų nuvertėjimo sumažėjimą.

46. Jei remiantis gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų vertės koregavimo žiniaraščiu apskaičiuotas gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų nuvertėjimas yra mažesnis negu balansinių 21xxxx3 – 22xxxxx3 sąskaitų likutis, mažinamos pripažintos nuvertėjimo sąnaudos, verte, lygia šiam skirtumui, pagal ketvirčio paskutinės dienos būklę. Jeigu atkuriamas gautinų sumų, kurias registruojant buvo mažinamos Įstaigos pajamos ir užregistruotos sukauptos pervestinos sumos ir kurios turi būti pervestos į savivaldybės biudžetą ar kitam viešojo sektoriaus subjektui, nuvertėjimas, Įstaiga registruoja gautinų sumų nuvertėjimo atkūrimą.

47. Gautinų sumų iš atskaitingų asmenų nuvertėjimas skaičiuojamas tais atvejais, kai nėra galimybės šių sumų per trumpą laikotarpį (vienus metus) išskaičiuoti iš Įstaigos darbuotojų atlyginimo ir kai nėra rašytinio ne Įstaigos darbuotojų įsipareigojimo įsiskolinimą padengti.

Rokiškio rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų turto ir
įsipareigojimų nuvertėjimo finansinės apskaitos tvarkos aprašo
1 priedas

TVIRTINU

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas, pavardė)

(data)

GAUTINŲ SUMŲ SENATIES ŽINIARAŠTIS

Nr.	Mokėtojas (pirkėjas)	Iš viso	Pavėluota	Pavėluota				
				0 dienų	1–90 dienų	91–180 dienų	181–360 dienų	Daugiau kaip 360 dienų
	Mokėtojas (pirkėjas) Nr. 1							
	Mokėtojas (pirkėjas) Nr. 2							
	Iš viso:							

Komisijos pirmininkas _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Komisijos nariai _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Komisijos nariai _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Komisijos nariai _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Sudarė _____

Rokiškio rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų turto ir
įsipareigojimų nuvertėjimo finansinės apskaitos tvarkos aprašo
2 priedas

TVIRTINU

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas, pavardė)

(data)

IŠANKSTINIŲ APMOKĖJIMŲ IR GAUTINŲ SUMŲ VERTĖS KOREGAVIMO ŽINIARAŠTIS

(gautinų sumų ir išankstinių apmokėjimų grupė)

Nr.	Mokėtojas (pirkėjas)	Pavėluota 1–90 dienų		Pavėluota 91–180 dienų		Pavėluota 181–360 dienų		Pavėluota daugiau kaip 360 dienų	
		Balansinė vertė, Eur	Nuvertėjimas 10%	Balansinė vertė, Eurt	Nuvertėjimas 25%	Balansinė vertė, Eur	Nuvertėjimas 50%	Balansinė vertė, Eur	Nuvertėjimas 100%
	Iš viso:								

Priedai:

Komisijos pirmininkas _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Komisijos nariai _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Komisijos nariai _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Komisijos nariai _____
(pareigos, parašas, vardas, pavardė)

Sudarė _____